

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramjának
felülvizsgálata - 2025

Képző- és Iparművészeti Ág

Képző- és Iparművészet műfaj
Népművészet műfaj

Képző- és Iparművészeti Ág (Hatályos program bevezetése: 2022.09.01.)

Mi indokolta a felülvizsgálatot és a jelen átdolgozást?

- **2021/2022-ben a tantervi program általános keretei** kerültek átdolgozásra, újragondolva, kiegészítésekkel, de a tanterv tantárgyi programjait alapvetően nem érintve és egységesen alkalmazva mindegyik művészeti ágban
- **Kinyitottunk újabb lehetőségeket**
 - kibővítésre került a bevezető fogalmi rendszer (28 meghatározás, leírás),
 - rávilágítottunk olyan feladatok lehetőségére is, melyeket az innovatív, programalkotó munkát végző iskolák már korábban is alkalmaztak (lényegében eddig sem volt tiltott, ezáltal a program szerves részévé vált)
 - megjelentek új szemléletű, új megfogalmazású ajánlások
- **Összevonásra került** (2 műfajként elkülönítve) a képző- és iparművészet, és a népművészet, mely utóbbi addig önálló programként szerepelt, műfaj elnevezéssel tagolva

A Képző- és Iparművészeti Ág 2025. évi felülvizsgálata és átdolgozása

- fontos szempont volt az anyag könnyebb kezelhetősége, áttekinthetősége
- lehetőség szerinti rövidítsük, megtartva mindent, ami alapvetően fontos
- a 3 évvel ezelőtti átdolgozáshoz igazodjon a tantárgyi szintű javaslat, az ott felvázolt lehetőségek alkotó módon történő kibontásában adjon inspirációt, segítséget, támpontot a pedagógusoknak
- a fejlesztő szemlélet kerüljön előtérbe, legyen élmény a tanulók számára az alkotó tevékenység,
- alapvető cél, a tanulók életkorához jobban igazodó, teljesíthető és a teljesítendő minimumhoz igazodó kimeneti követelmény
- vegyük figyelembe a jelen elvárásait és lehetőségeit, de maradjunk a realitás talaján (csoportösszevonások, differenciálás, helyi lehetőségek, stb.)

AMI maradt:

- 2 műfaj: Képző- és Iparművészet, Népművészet
- képzési struktúra: Fejlesztési feladatok/Tananyag/Feladatcsoportok – Követelmény, (változtatás iránya: nem konkrét mennyiséget, vagy tárgykört nevezünk meg, hanem a képességfejlesztésre és az alkotás folyamatában megszerzett ismeretekre fűzzük fel a teljesítmény értékelését, a teljes tanévi produktumok tükrében)
- az alapvető szakmai tartalom és követelményrendszer szerkezete, felépítése
- részben megmaradt a minimális (tartalmi) követelmény
- megmaradt az állami vizsgarendszer (alapfokú művészeti vizsga és művészeti záróvizsga)
- a 2022-ben megteremtett lehetőség: komplexitás, tantárgyi integráció, tömbösítés lehetősége, évfolyamok összevonásának lehetősége

AMI változott:

- szerkezetében egyszerűsödött, áttekinthetőbbé, könnyebben kezelhetőbbé vált,
- a tantárgyi elnevezések egy-egy esetben változtak, annak érdekében, hogy a megnevezés jobban tükrözze az adott tevékenységet:
 - grafika-festészet alapjai / rajz-festés alapjai: Ek1-2 és A1-3. évfolyamokon
 - vizuális alapozó gyakorlat helyett / alkotó játékok
 - népi játékok tantárgy bevezetése – új! (Népművészet műfajban, de választható a Képző- és Iparművészethez is)

AMI változott:

- gazdagabb, az alkotó tevékenységhez, a gyakorlathoz jobban illeszkedő feladatléírások (ezzel is elősegítve az adott iskolában a tanulói képességek, és a sajátos helyi lehetőségek iskolai környezet szerinti beépítését a helyi tantervbe)
- a tantárgyi tartalmak szövegezése átdolgozásra került, a szerkezet megtartásával
- műfajonként 1-1 választható tantárgyat jelöltünk meg, kivétel a Képző- és Iparművészeti ág (új tantárgy: Népi játékok/Népművészet helyén)
- megtörtént vizsgakövetelmények felülvizsgálata, az életszerű teljesíthetőség érdekében
- alapfokú művészeti vizsga követelményének – bemutatandó anyag (portfólió) és a művészeti záróvizsga – helyben készülő alkotás, egységesen 180 percet biztosítva,
- ösztönözni kívánjuk a javaslattal az innovatív tanítási gyakorlatot és eszközhasználatot

A helyi tanterv készítése váljon közös alkotó folyamattá!

Tapasztalatok, tanulságok, lehetőségek

- a tárgyalkotó művészetek tantervi fejlesztési tapasztalatai legyenek ösztönzőek a további művészeti ágak számára
- ha lehetőséget kapunk rá, hasznosítsuk majd a munkamódszert, az előzetes adat- és anyaggyűjtést, együttműködést
- a fejlesztés legyen a középpontban, a követelmény a mérés eszköze legyen/maradjon
- a mesterséget megtanítva az alkotás, újra alkotás, bemutatás, előadás élménye, öröme váljon/maradjon felhajtóerő
- hagyományainkat, eredményeinket megőrizve, tovább gazdagítva, a jelenkor kihívásait, tapasztalatait és az adott tanulói, iskolai környezet lehetőségeit felmérve, ahhoz igazítsuk a megvalósítást

Ne maradjon írott malaszt, amit magunk alkottunk és magunkénak vallunk!

AMI még hátravan:

- a sajátos nevelési igénnyel élő tanulók nevelése-oktatása, fejlesztési lehetőségei a művészeti iskolákban (nem művészetterápia, művészettel nevelés során megvalósuló fejlesztő pedagógiai gyakorlat beágyazása a mindennapokba)
- a rendkívül gazdag jó gyakorlatok megismerése, megosztása, implementációja
- a digitális kor kihívásai: mit használjunk belőle, mit hagyjunk más területekre
- képzés, továbbképzés, alapprogram alkalmazása, helyi tanterv alkotása

Mit és hogyan – a reményteli jövőben?

- felelősen, célirányosan, szakszerűen, holisztikus szemlélettel
- a tanulók fejlődési útját segítve
- nemcsak a felszínen keresve megoldást
- minden szükséges és lehetséges feladatcsoportot újragondolva
- változtatást csak ott javasolva, ahol ez a kitűzött célt szolgálja
- az elért eredményeinket, hagyományainkat, jó gyakorlatainkat megőrizve

Petőfi Sándor: A XIX. Század költői

*„Ne fogjon senki könnyelműen
A húrok pengetésihez!
Nagy munkát vállal az magára,
Ki most kezébe lantot vesz.
Ha nem tudsz mást, mint eldalolni
Saját fájdalmad, s örömed:
Nincs rád szüksége a világnak,
S azért a szent fát félretedd.”*